

Bolvio

Oslo, 11. november 1985

TIL DS I

~~Aust Agde~~

INNKALLING TIL LANDSKONFERANSE FOR LÆRERE/FØRSKOLELÆRERE SOM ER ORGANISERT I NORSK LÆRERLAG (NL).

18. - 19. JANUAR I OSLO.

Vi ber om at det kommer en kamerat fra deres distrikt. Hvis det er mulig, bør det være den samme kameraten som deltok på tilsvarende konferanse i 1984 og/eller 1985.

(Fra dere var det ingel.)

I motsatt fall ønsker vi at den mest sentrale kameraten i NL-jobbinga for øyeblikket kommer.

Vedlagte papirer må bringes til den som skal delta, så raskt som mulig.

Påmeldingsskjemaet returneres i ~~første rutine~~

direkte (brak delvis, hvis kvenelig med)

Faglig utvalg har dårlig råd. Hvert distrikt må derfor betale 500 kr i reisefordeling. (Beløpet betales på konferansen.)

Kameratslig hilsen
Faglig Utvalg

Nettpubliserings ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no) 2016

PÅMELDINGSSKJEMA

TIL FAGLIG UTVALG

Landskonferanse for lærere/førskolelærere i Oslo 18.-19. januar -86.

Fra _____ kommer _____

Trenger overnattingsplass/Ordner overnatting sjøl.
(Stryk det som ikke passer)

Oslo, 11. november 1985.

Til deltager på landskonferanse for lærere/førskolelærere i NL.

Konferansen holdes i Oslo 18.-19. januar 1986.
Lørdag kl. 12 - 19. Søndag kl. 9 - 14.

Forslag til sakliste:

- Borgerkanets forslag til omstilling av Norge.
Hvilke konsekvenser får dette for skolen?
Les: Faglig bulletin 1/85 " Norge mot år 2000"
Framlegg til skoleprogram for AKP(m-l) s. 20-23.
(Kan bestilles fra Partikontoret)
Terje Valens kronikker i KK 7/11 og 11/11.
- NLS framtidige forhold til LO.
Hva er vårt svar? - ja, nei, eller ja, hvis LO skiller seg fra DNA?
- Førskolelærernes framtidige organisering.
Les: Vedtaket fra årsmøtet i Førskolelæreravdelinga.
- Førskolelæreravdelingas vedtak om bare ei yrkesgruppe i barnehagene i framtida.
Les: Vedtaket fra årsmøtet i Førskolelæreravdelinga.
- Tariffoppgjøret 1986, særlig med tanke på streik og voldgift.
- Oppsummering av landsmøtet i NL.
- Diverse aktuelle saker.

Eventuelle saker du ønsker å ta opp på konferansen, bør du forberede på forhånd med forslag til vedtak.

Kameratslig hilsen
Faglig Utvalg

I Stortingsmelding nr. 62 (1982-83) «Om grunnskolen» er resultatene av denne utviklingen beskrevet sånn av Grunnskolerådet:

«Økonomiske svingninger og ny teknologi har ført til strukturendringer i arbeids- og næringsliv. Antall arbeidsplasser i vareproduksjon og andre deler av det tradisjonelle arbeidsliv er gått ned. Det siste langtidsprogram som er behandlet, regner med at antall industriarbeidsplasser de kommende år vil reduseres med mellom 60 000 og 100 000 plasser. Omstillingen vil sannsynligvis ramme enkelte regioner mer enn andre, og den kan ramme jenter hardere enn gutter.

Endringene medfører en samlet reduksjon av antall arbeidsplasser, høye krav til utdanning hos et ledende sjikt, og en dequalifisering fra fagarbeid til overvåking av automatiserte prosesser.»

Ut fra dette vil systemet i fremtiden ha behov for et (forholdsvis) fåtallig ledende skikt med mye kunnskap og god opplæring til å lede herske over de andre. Dermed vil behovet for fagarbeidere forsvinne og fagarbeidere vil bli erstattet med overvåking av automatiserte prosesser, i den grad datamaskinene ikke overtar dette og.

Arbeidsløse

Til slutt så vil vi få en ganske stor masse arbeidsløse som ikke trengs innen samfunnsformasjonen og som ølgelig heller ikke trenger annen kunnskap enn den som skal til for å vegetere i samfunnet uten å bli noen trussel for dette.

I fremtiden vil skolen måtte forme seg etter disse kravene. Det vil nødvendigvis føre til at kunnskap om de viktigste prosessene i naturen, samfunnet og tenkningen blir mindre nødvendige for det store flertall av elevene våre. For mange elever vil det viktigste være å hindre dem i å få slik kunnskap. Fortvilte arbeidsløse med kunnskap er mye farligere for stabiliteten i systemet enn nedsløvete og kunnskapsløse folk.

Basiskunnskaper som lesing, skrivig og regning vil også bli overflødige for disse. Audiovisuelle midler av forskjellig art, sammen med datamaskiner som forstår tale og kan snakke sjøl, vil utvikles i stor må-

Den nye teknologiske revolusjonen vil i løpet av en 50 års tid avskaffe nesten alt det menneskelige arbeid som går med til å produsere bruksverdier til individuelt forbruk. Før denne samfunnsformasjonen bryter sammen og vi får en ny formasjon som passer til dette, vil vi gå gjennom en tid med stor arbeidsløshet og uro og uorden under himmelen.

KK-KRONIKKEN

■ «Alternativet til skolen som oppbevaringsinstitusjon, sosialhjem, sirkus er skolen som fengsel. Hvis ikke sirkus modellen virker, vil lærerne måtte påta seg rollen som fengselsvokter», skriver Terje Valen i denne andre kronikken om skolens framtid. Første del sto torsdag.

lestokk. Enkel regnemaskiner gjør tallbehandlingskunnskap overflødig til det bruk som samfunnet vi kreve av de arbeidsløse, og kanskje også av de som skal overvåke de automatiserte prosessene.

TV

Direkte gjennom TV og andre midler kan de som styrer få spredd det de vil at folk bør ha greie på. Skolen som oppdragende institusjon vil også miste mye av betydningen sin. Skolen som oppbevaringsinstitusjon, som sosialhjem og sirkus vil bli mye viktigere for det store flertallet av elevene.

I tillegg til dette vil all instrumentell læring kunne bli overtatt av datamaskiner. Datamaskinen er i det hele tatt et allsidig verktøy som både kan fungere som instrumentell lærer og som sirkus (spill).

Alternativet til oppbevaringsinstitusjon, sosialhjem, sirkus er fengsel. Hvis ikke sirkusmodellen virker, vil lærerne måtte påta seg rollen som fengselsvokter.

Jeg sier dette i fullt alvor, men understreker at jeg snakker om tendenser og ikke at utviklingen kommer til å bli *noyaktig* sånn som dette.

Kamp og krav

Hva skal da lærerne gjøre. Lærernes gjerning har et grunnlag som går langt utover behovene til vareproduksjonssamfunnet. De

må holde fast ved at all direkte konnskap utvikles gjennom handling og at kunnskapene må knyttes til det samfunnet som personen er medlem av, i tilhørighet til det samfunnet, sånn at personen blir istand til å utvikle dette samfunnet videre og endre det som må endres.

Dette betyr at lærernes kamp for kjernen i det vi driver med og lønnen for denne jobben blir enda viktigere enn før.

Grunnleggende krav

Ut fra pedagogiske vurderinger bør lærerne stille en del grunnleggende krav. De trenger 6 timers dag og fem dagers uke. Innenfor denne tiden må 1/4 til etterutdanning. Dessuten bør ingen lærer ha ansvar for mer enn en gruppe på 8 elever. De må ha utstyr som er helt på høyden tids- og kvalitetsmessig. Dette krever kamp av en helt annen art enn det lærerne driver i dag. Det krever sannsynligvis en lærerorganisasjon for alle lærere i skoleverket fra 1. klasse i grunnskolen til og med 3. klasse i videregående skole.

Det krever også nye formålsparagrafer. Jeg vil foreslå følgende for grunnskolen som jeg kjenner best: «Grunnskolen skal styrke elevenes sjølrespekt og sette elevene istand til, sammen med andre, å virke best mulig for å forandre verden til det bedre.

Dette krever av skolen at den skal hjelpe eleven;

a) til å beherske de grunnleggende ferdighetene: lesing, skrivning og regning. b) til å oppnå en grunnleggende forståelse for de vitenskapelige lovmessigheter som virker i naturen, samfunnet og tenkningen, c) til å bli i stand til å forene seg med alle som har interesse av det for å kjempe mot kunnskapsmangel, urettferdighet, undertrykking og utbytting for en verden der folk er sikret godt utkomme og arbeid etter evne og interesser. Skolen skal samarbeide med heimen om å nå disse målene.»

Her har vi en pedagogisk-politisk plattform for alle som vil redde skolen fra å bli ødelagt i dag og som kan legge grunnlaget for en god opplæring og kultivering av kommende slekter.

Løsninger

Når det gjelder løsninger på de grunnleggende problemene i skolen, så forutsetter det en ny type samfunn der den kapitalistiske formasjonen er avløst av en formasjon som hviler på produksjon av bruksverdier etter en felles plan og en fordeling etter plan. En sånn ordning vil gi hele andre muligheter til læring og individuell utvikling enn det systemet vi har i dag.

De aller fleste lærere har interesse av at et sånt system avløser det systemet som nå vi føre til en ødelegging av skolen, utradering av lærerne som fagarbeidere eller pedagoger og store kunnskapsløse og arbeidsløse masser som på det beste bare skal vegetere i systemet. Derfor bør også lærerne slutte seg til opprøret mot dette systemet sammen med de hardest rammede deler av folk i verden.

Terje Valen

fra 1011 til 680 kroner på 14

år. Dette betyr en massiv nedbygging som slår ut på mange måter. Lærebøker blir svært gamle. Undervisning i praktisk-estetiske fag som matlaging og forming blir dårligere med den direkte følge at arbeidet for likestilling mellom jenter og gutt i f.eks. husarbeidet blir underminert.

I oktober avholdt Vestlandske Lærerstemna en paneldebatt over emnet «Norsk skole fram mot år 2000. Et sted å være — et sted å lære». Her ble det ganske enkelt slått fast at læreryrket er på full fart mot å bli et lavtlønnsyrke. Samtidig er det nå planer for å redusere feriene og forlenge den bundne arbeidstiden. Og samtidig pålegger nye planer lærerne å stadig endre og forbedre undervisning og miljø.

Bevilgninger til vedlikehold av skolebygninger er så sparsomme at mange skoler er preget av massivt forfall.

Lærerorganisasjonene går ut med en aksjon for å stanse denne utviklingen.

Hva viser dette oss? Jo, til tross for masse fint snakk og mange fagre løfter, er allmennskolen blitt systematisk nedbygget over en lang periode, minst 14 år. Jeg hevder at denne nedbyggingen ikke er et tilfeldig utslag av forfeilet sparepolitikk, men at det er en langsiktig og «fornuftig» politikk som springer direkte ut av lovmessigheter i det kapitalistiske systemet. Dette vil jeg forsøke å forklare nærmere. Jeg vil også komme inn på hva det vil kreve å motvirke og snu denne utviklingen.

Kapitalisme

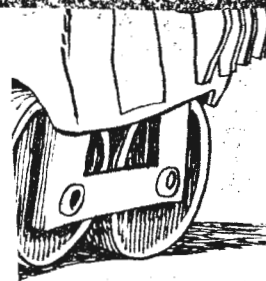
Vi lever i et samfunn der vareproduksjon er grunnlaget. Denne vareproduksjonen og omsetningen av varene foregår igjen på grunnlag av menneskelig arbeidskraft.

Vi kan si at penger er et uttrykk for varenes bytteverdi, bytteverdien er et uttrykk for verdien, som igjen er den formen menneskelig arbeidskraft tar i vårt samfunn.

I dette samfunnet er menneskelig arbeidskraft også en vare. Verdien av denne varen er lik det som må til for å opprettholde og fortsettet livet til de som står i den stillingen at de må selge arbeidskraften sin.

I dette samfunnet er de som selger arbeidskraften sin for å leve, uten eien-

Hver elev i grunnskolen i Bergen fikk i 1972-budsjettet 141 kroner til læremidler, 441 kroner til arbeidsmaterialer i forming og heimkunnskap og 529 kroner til fritt skolemateriell (skrivebøker, blyanter o.l.). Til sammen 1011 kroner. På 1986-budsjettet er det foreslått at hver elev skal få disse summene på de samme postene (fremdeles i 1972-kroner): 68, 190 og 422. Til sammen 680 kroner.

o
t
-
r
t
n
st

domsrett eller kontrollrett over produksjonsmidlene.

Den gruppen eller klassen av mennesker som eier og kontrollerer produksjonsmidlene, har også makten i statsapparatet og er de herskende på andre områder av livet.

Dyp krise

I dag er dette systemet inne i en dyptgående krise. Den nye teknologiske revolusjon gjør det etter hvert mulig å redusere det menneskelige arbeidet som går med til å produsere livsnødvendigheter til nesten ingen ting. Dette gjelder både varer og tjenester.

Etter hvert som denne situasjonen utvikler seg, vil produksjon og omsetning på grunnlag av verdi bli en umulighet. Vi må over til et system der ting produseres og fordeles etter plan ut fra bruksverdi og menneskelige behov.

Systemet gjør det ikke bare mulig å redusere det arbeidet som går med i produksjon og tjenesteyting, systemet driver seg sjøl til å foreta denne reduksjonen i svært høyt tempo. Årsaken er at en sånn rasjonalisering er avgjørende for å senke lønnskostnadene og ikke bukke under i konkurransen.

De allmenne trekkene ved denne kapitalistiske samfunnsformasjonen bestemmer også utviklingen av skolen.

Skolen til nå

Skolen sin oppgave er å gjøre elevene til gagns menneske i dette samfunnet. Som det heter i formålsparagrafen:

«Grunnskolen skal i forståing og samarbeid med heimen hjelpe til med å gje elevane ei kristen og mo-

ralsk oppseding, utvikle deira evner, åndeleg og kroppsleg, og gje dei god allmennkunnskap så dei kan bli gagnlege og sjølvstendige menneske i heim og samfunn.

Skolen skal fremje åndsfridom og toleranse, og leggje vinn på å skape gode samarbeidsformer mellom lærarar og elevar og mellom skole og heim.»

Den viktigste funksjonen skolen i Norge har hatt til nå har vært å sosialisere barn til en rolle i yrkes- og samfunnsliv som svarer til den stilling de skal innta i organiseringen av produksjonen i voksten alder. Skolen har vært og er en sorteringsmekanisme som skal forberede ungene for omtrent den «hulle» de skal havne på seinere. Det ligger da i kortene at skolen skal forberede noen (ikke så veldig mange) på å administrere og bestemme over de andre. De aller fleste skal forberedes på stillinger der de må rette seg etter ideer og planer fra de overordnede. I tillegg skal de aller fleste utføre rutinejobber som bare krever en liten del av den intellektuelle kapasitet.

Den funksjonen som skolen har, fører til at den instrumentelle læring blir fremherskende. Med instrumentell læring mener jeg her elevenes læringsstrategier som går ut på å tilegne seg lærestoffet uten å være interessert i det en lærer.

Læring som middel

Målet med læringen er ikke først og fremst å lære seg de emnene en arbeider med, men å oppnå en sånn vurdering at veien til en plass i samfunnet der verdien av arbeidskraften er

høyest eller der privilegiene er størst, blir raskest mulig.

Læringen blir dermed ikke noe mål i seg sjøl, men et middel for å oppnå andre mål. Så lenge vi har et samfunn basert på vareproduksjon kan vi ikke unnslipe det faktum at skolen må fungere på denne måten.

Samtidig har det å få gode resultater på skolen sin pris, hvis en kommer fra arbeidsfolk. En legger gjennom det grunnlaget for å reise ut av den samfunnsklasse en kommer fra og bli en av de som bestemmer over, eller hersker over denne klassen.

For de som kommer fra andre klasser, er ikke det noe problem.

Moralske dommer

Å lære seg ting uten å være interessert i det en lærer, er altså et grunnleggende trekk ved vår skole. Dette er det viktig for pedagoger å vite. Da slutter de nemlig å felle moralske dommer over elevene når de nettopp fungerer på denne måten. De slutter også å blir fortvilte når elevene avviser de fine oppleggene som tar utgangspunkt i genuin interesse for lærestoffet.

Jeg tror det er første vilkåret for å fungere bra i forhold til de ungdommene som går på skolen.

Å lære flertallet av elevene opp til å finne seg i å adlyde og være underordnet er et annet grunnleggende trekk ved skolen. Dette er det også viktig å vite. Da slutter lærerne å kave seg opp over at elevene er obsternasige, vrangvillige og frekke.

Dette er en naturlig reaksjon fra en del elever når de går gjennom skolekvernen.

Det kan også hjelpe lærerne til å legge opp en pedagogikk og metodikk som bygger på at de kan skape en del øyer av ikke instrumentell læring og at de kan legge opp til en stil overfor elevene sånn at lærerne ødelegger minst mulig for dem.

Terje Valen